

Ptiči v moji bližini

Ptice nas spremljajo vsepovsod. Ko sem še živel v Kranju so bile to bolj mestne ptice. Sem spadajo kosi, golobi in grlice, pa tudi vrabci in lastovke. Predvsem kosi so nas, zgodaj zjutraj, prebujali z ubranim petjem. Ko sem pozimi postavil še krmilnico, sem videl, da se v mestu zadržujejo mnoge druge ptice. Zadnja leta so celo sive vrane postali občasni obiskovalec.

Pri starših, ki so živeli na vasi ob robu Kranja, pa so se ob ptičji krmilnici zbirali še mnogi drugi ptiči. Zanimali so me: njihovo obnašanje, medsebojni odnosi in sposobnosti.

Ko sem se preselil v Škofja Loko, pa imam srečo, da je hiša na meji med vasjo in mestom. Na eni strani so bolj mestni ptiči in na drugi bolj vaški in gozdni. Seveda se srečujejo in mešajo prav na mojem vrtu, ki je majhen a zanimiv.

Z zbirko želim predstaviti najpomembnejše ptiče, ki jih bolj ali manj pogosto srečujem v svoji bližini. Predstavljeni so v sliki in besedilo. Besedilo vsebuje le osnovne podatke in kakšno prigodo

Plan:

1. Ptiči ob krmilnici in na vrtu	2
a. Velika sinica	2
b. Plavček.....	3
c. Vrabec	4
d. Golob in grlica	5
e. Brglez.....	6
f. Sraka.....	7
g. Kos	8
h. Lastovka	10
2. Občasni gosti ob vrtu	12
a. Lišček.....	13
b. Škorec	14
c. Ščinkavec.....	15
d. Taščica	16

1. PTIČI OB KRMILNICI IN NA VRTU

a. Velika sinica

Kadarkoli sem postavil krmilnico, je bila sinička med prvimi pticami, ki so prišle po hrano.

Založba: Athesia Kalenderverlag GmbH, Unterhaching; foto: Vladimir Trunov; potovana: 20. 7. 2022

Z značilno rumeno in črno barvo je sinička tudi med bolj prepoznavnimi pticami. Uporabna je tudi za take fotomontaže. Številka 53 pa je iz filma *Herbie – Ah, ta čudoviti avto*.

Založba: Skowronski&Koch Verlag- Berlin; foto: Esther Margraf; potovana: 7. 2. 2022

b. Plavček

Plavček je nekoliko manjša vrsta sinice. Ima prepoznavno modro kapo. Drugače je v vsem podoben sinici.
Potovana: 26. 8. 2021

Ko sneg prekrije pokrajino je težko priti do hrane. Takrat pticam pomagamo s krmilnicami. Ko ni snega lahko pridejo do hrane.

Založba: natuur-lijkefoto.nl, postcards for postcrossing; potovana: 31. 1. 2023

Na pomlad ptice pevke rade pridejo tja, kjer so pozimi dobivale hrano in se zahvalijo z ubranim petjem.
Založba: *Lazy panda card company*; potovana 23. 6. 2022

Sinice so spretni letalci. Med letov pokažejo belino letalnih peres.
Založba in tisk: *postmania.ru*; potovana: 8. 2. 2022

c. Vrabec

Vrabci so najštevilčnejši obiskovalci mojega vrta v Škofji Loki. So drobni in glasni Petje ni tako ubrano, kot pri nekaterih drugih pticah pevkah, a jih še vedno prijetno poslušati.

Založba: Vita nova hank; tiskano na Nizozemskem ,

Naselili so se pod napušč pročelja naše hiše. Ko smo nekatere odprtine zaprli, se je njihovo število nekoliko zmanjšalo, a jih je še vedno precej. Spomlad jih opazujem, ko nabirajo material za gnezda. Velikokrat sedejo na ograjo vrta, od koder se spustijo na gredice po insekte ali pa se napijejo vode, ki je pripravljena za zalivanje vrta.

Tisk in založba: Planet Verlag Berlin;
risba: Matthias Kleinwächter

Haussperling *Passer domesticus*

d. Golob in grlica

Ko sem se preselil v Škofja Loko sem opazil, da cesta ob hiši ločuje mesto in vas. Na naši strani so tudi drugi ptiči, kot v mestu. Grlice so množično v Podlubniku in pridejo čez cesto v Vešter le občasno. Golobi pa so izbrali hišo za gnezdenje. Zaradi veliko izločkov smo gnezdilna mesta jeseni zaprli. Golobi pa so si poiskali novi dom.

Golobi

Grlica

e. Brglez

Ata in mama sta imela v Čirčah pri Kranju krmilnico. Tam je bil par brglezov (zimo preživijo v parih), poleg siničk, najbolj rednih obiskovalcev hranilnice. Ali pa je bilo več parov?

Založba Rannenberg & Friends Hamburg ;
foto: Robert Hardening, Mqaidenhead, Berkshire, UK.

KLEIBER
(*Sitta europaea*)

Brglez je naša najbolj spretna ptica pri plezanju. Običajno pleza po deblu. Lahko pleza v vse smeri in tudi z glavo navzdol.

Založba: Ludwig Stocker
Hopffisterei GmbH, München;
pekarna, ki vsak mesec izda
razglednico z motivom ohranjanja
naravnega okolja. Ilustrator je
Rita Mühlbauer v akvarelni
tehniki.

f. Sraka

Srake sem večinoma srečaval ob robi gozda v bližini mest. V Veštru pa skupina srak gnezdi na najvišjem macesnutik ob meji s sosedom.

Založba Kezdomuveszeti Alap Kiadovallalata, Budapest; grafika: Robert Muray, tisk: offse: tNyomda, Budapest

Elster Pica pica

Za srake je značilen dolg rep, ki je prepoznaven tudi med letom. Značilna črna bela barva pa onemogoča, da bi srake zamenjali z drugimi pticami.

Založba: Planet Verlag, Berlin; risba: Matthias Kleinwächter, Berlin

g. Kos

Kosi so bili nekoč gozdne ptice. Danes pa so parkovne ptice, saj so migrirale v mesta, kjer lažje dobijo hrano. Na planini v Kranju nas je vsako jutro prebujalo ubrano petje. Prvi zvoki so se zaslišali že kako uro pred sončnim vzhodom.

Založba: N. V. P. Sluis Birdfood, Weesp; natisnjeno na Nizozemskem

Pri kosih mi je v vseč to, da ga je lahko prepoznati, po rumenem kljunu in ogleno črnemu perju. A taki so le samci. Samice imajo manj temno črno barvo in manj rumen kljun.

Založba: Planet Verlag, Berlin; risba: Matthias Kleinwächter, Berlin

Amsel *Turdus merula*

V naši družini poznamo zgodbo o tem ,kje je kos dobil rumen kljun. Poleg moje mame sta pri stari mami živela še dva strica. Eden z ženo in otrokom, mojim bratrancem. Nekoč mu je stara mama obljubila jajček za zajtrk. A pozno zvečer je moj drugi stric prišel s treninga nogometa in jajce pojedel. Ko je otrok zjutraj spraševal za jajce je ravno priletel kos pod okno. Pogledaj, on ti je pojedel jajce, saj ima še rumen kljun. Bratranec je potem še večkrat zažugal kosom, ti ti si meni pojedel jajček. Pa tudi kot odrasli smo se mnogokrat spomnili te prigode.

Printed in Saxony

Kosi gnezdijo najrajši na drevju ali grmu, v času od meseca marca do maja in imajo 2-3 zarode. Gnezdo ima obliko skodelice, ki ga samica splete iz posušenih bilk, ki jim glede na razpoložljiv material lahko doda tudi niti volne, dlake in celo ostanke polivinilastih vrečk ter ga učvrsti z blatom. V gnezdu pa je po navadi od 4-5 jajc olivne barve.

Izdal: The Medici Society LTD, London, natisnjeno v Veliki Britaniji, foto: Raymond Booth in Fine Art Society Ltd

h. Lastovka

Ker ima sosed hlev s kravami, lastovke pogosto letajo naokrog. Gnezda si naredijo v hlevu, na stiku stropa in stene. Ker se hranijo z insekti, polovijo mnogo škodljivcev, zato lastovk ne preganjamo. Okna in vrata hleva so v glavnem odprta.

Založba: Ludwig Stocker Hofpfistererei GmbH, München; pekarna, ki vsak mesec izda razglednico z motivom ohranjanja naravnega okolja. Ilustrator je Rita Mühlbauer v akvarelni tehniki.

MEHLSCHWALBE
(*Delichon urbica*)

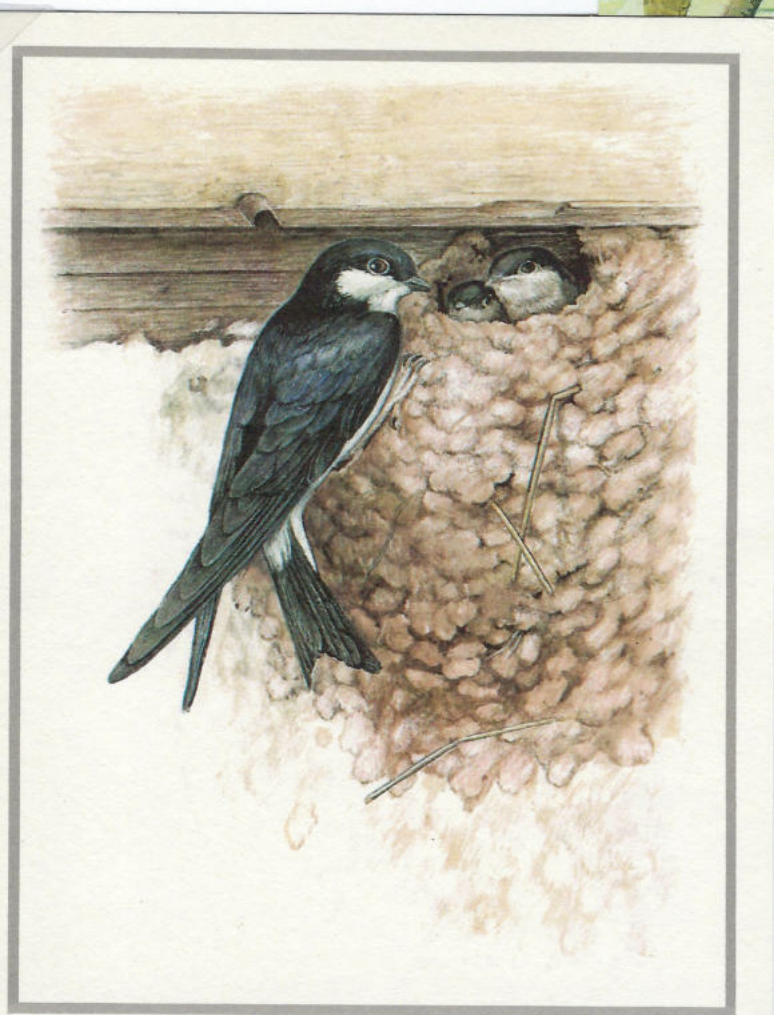
Lastovke gnezda izdelajo iz blata in za armžaturo uporabijo različne bilke. Najraje slamo, danes pa tudi najdejo umetna vlakna.
Izdal: N. BOUBEE et Ce, Paris, serija: Ptice pevke, natisneno v Franciji.

Ločimo več vrst lastovk. Najpogosteje srečamo mestno lastovko (*Delichon urbicum*) in kmečko lastovko (*Hirundo rustica*). Redkeje srečamo skalno lastovko (*Pytonoprogne rupestris*), rdečo lastovko (*Cecropis daurica*) in breguljko (*Riparia riparia*)

Založba: Ludwig Stocker Hoffpisterei GmbH, München; pekarna, ki vsak mesec izda razglednico z motivom ohranjanja naravnega okolja. Ilustrator je Rita Mühlbauer v akvarelni tehniki.

UFERSCHWALBE
Riparia riparia

Mehlschwalbe *Delichon urbica*

Lastovke se med seboj razlikujejo predvsem po obliki in dolžini repa. Ker hitro vijugajo po zraku in lovijo insekte med letov jih težko prepoznavam oziroma ločim. Zgorna razglednica prikazuje breguljko, ki gnezdi v skalnih bregovih rek. Na spodnji razglednici (levo), pa je mestna lastovka, ki gnezda izdela na pročeljih hiš ob stiku napušča in stene.

Založba: Planet Verlag, Berlin; risba: Matthias Kleinwächter, Berlin.

2. OBČASNI GOSTI NAVRTU

a. Lišček

Lišček redko zaide na moj vrt, občasno pa se le pojavi par. Občudovanja vredne barve ga delajo prav posebnega

Založba: Korsch Verlag Gilching; foto Mark Hamblin – naravoslovni dfotograf

Prvič sem liščka videl za poslopjem naše šole. Vprašal sem kolega, ki pozna ptiče, kateri prtič ima rdečo črto čez glavo. Najprej ni vedel, potem pa ugibal ali bi bil lišček. Slike na internetu se potrdile, da je lišček to kar sem videl.

Založba: YURTH Maatbacilik A. S. Istanbul

b. Škorec

Škorec je najbolj redka ptica v moji bližini. Šele po preselitvi v Škofja Loko sem prvič opazil par škorcev na moji ograji. Prepoznal sem ga po značilnem pikastem telesu.

Založba: STAR STARLING; foto Winfried Wisniewski – nemški naravoslovni fotograf, NIKKON D4

Star Sturnus vulgaris

Škorci so ljubitelji sadja: grozdja, češenj, jagodičja in podobno. Zato so najpogostejši obiskovalci v jesenskem času.

Tisk in založba: Planet Verlag Berlin; risba:

c. Ščinkavec

Ščinkavci (Fringillidae) so majhne ptice pevke s kratkim in močnim kljunom. Z njim ščinkavci spretno luščijo semena. Samec in samica sta enako ali različno obarvana. Kar mi povzroča težave pri prepoznavanju.

Založba: Rannensberg Friends, Hamburg; potovana 11. 4. 2024

Ščinkavec je pri nas najpogostejša vrsta ščinkavcev, so zelo pogosti. Na mojem vrtu pa je bolj rekek gost, saj veljajo bolj za gozdne ptice.

d. Taščica

Taščica je zelo redek gost v bližini hiš. Mama mi je povedala, da je prihod taščice k hiši znak, da bo snežilo. Resnični, jwee prvo leto po preselitvi v Škofja Loko prišla taščica v atrij. Spomnil sem se maminih besed in naslednji dan je močno snežilo. Založba in tisk: DISCORDIA, Morsbach (Nemčija); foto: Johanna Siegmann

Drobna taščica je lahko razpoznavna. Glavni razpoznavni znak je rdeče – oranžni slinček. Je plašna in se tako tudi obnaša. Edit tisk in foto: Sarah Robinson design uk